

Tuote : MOTOR STARTER
Ref.Nr.: BDS000031_9_20170629 (FI)

Päiväys 29.06.17 Version : 3.0
Versio BDS000031_20130724

KOHTA 1: Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot**1.1 Tuotetunniste**

MOTOR STARTER
Aerosoli

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Autonhoitotuotteet

Kansalliset tiedot	(FI) Suomi
Toimialakoodi (TOL):	452
Käyttötarkoituskoodi (UC62):	55: Muut kemikaalit , Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

CRC Industries Europe bvba
Touwslagerstraat 1
9240 Zele
Belgium
Tel.: +32(0)52/45.60.11
Fax.: +32(0)52/45.00.34
E-mail : hse@crcind.com

Tytäryhtiöt		Tel	Fax
CRC Industries Finland Oy	Laurinkatu 57 A 23 B, 08100 Lohja	+358/(19)32.921	
CRC Industries France	6, avenue du marais, C.S. 90028, 95102 Argenteuil Cedex	01.34.11.20.00	01.34.11.09.96
CRC Industries Deutschland GmbH	Südring 9, D-76473 Iffezheim	(07229) 303 0	(07229)30 32 66
CRC INDUSTRIES IBERIA S.L.U.	GREMIO DEL CUERO-PARC.96, POLIGONO INDUSTRI. DE HONTORIA, 40195 SEGOVIA	0034/921.427.546	0034/921.436.270
CRC Industries Sweden	Laxfiskevägen 16, 433 38 Partille	0046/31 706 84 80	0046/31 27 39 91

1.4 Häät puhelinnumero

CRC Industries Europe, Belgium: Tel.: +32(0)52/45.60.11 (toimistoaikoina)
Suomi/Finland: +358-9-471 977 (Myrkytystietokeskus)

KOHTA 2: Vaaran yksilöinti**2.1 Aineen tai seoksen luokitus**

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Luokitus asetus (EY) N:o 1272/2008

Fysikaalinen:	Aerosoli, kategoria 1 Erittäin helposti syttyvä aerosoli. Painesäiliö: Voi revetä kuumennettaessa.
Luokitus perustuu testeihin.	
Terveydellinen:	silmä-ärsytys, kategoria 2 Ärsyttää voimakkaasti silmiä. Elinkohtainen myrkyllisyys ? kerta-altistuminen, kategoria 3 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
Luokitus laskentamenetelmä.	
Ympäristövaara :	Vesiympäristölle vaarallinen, krooninen kategoria 3 Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
Luokitus laskentamenetelmä.	

2.2 Merkinnät

Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukainen merkintä

Tuotetunniste:	Sisältää: dietyylieetteri; eetteri
Varoitusmerkki (-merkit):	
Huomiosana:	Vaara
Vaaralauseke (-lausekkeet):	H222 : Erittäin helposti syttyvä aerosoli. H229 : Painesäiliö: Voi revetä kuumennettaessa. H319 : Ärsyttää voimakkaasti silmiä. H336 : Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. H412 : Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
Turvauseke (-lausekkeet):	P102 : Säilytä lasten ulottumattomissa. P210 : Suojaa lämmöltä, kuumilta pinnoilta, kipinöiltä, avotulelta ja muilta sytytyslähdeiltä. Tupakointi kielletty. P211 : Ei saa suihkuttaa avotuleen tai muuhun sytytyslähteeseen. P251 : Ei saa puhkaista tai polttaa edes tyhjänä. P261 : Vältä pölyn/savun/kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä. P271 : Käytä ainoastaan ulkona tai tiloissa, joissa on hyvä ilmanvaihto. P410/412 : Suojaa auringonvalolta. Ei saa altistaa yli 50°C/122°F lämpötiloille. P501-2 : Hävitä sisältö/pakkaus valtuutetussa jätteenkäsittelypisteessä.
Vaarallisuutta koskevat lisätiedot:	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua. Saattaa muodostaa räjähtäviä peroksiedeja.

2.3 Muut vaarat

Tietoja ei saatavilla

KOHTA 3: Koostumus ja tiedot aineosista

3.1 Aineet

CRC Industries Europe bvba

Touwslagerstraat 1, 9240 Zele – Belgium

Tel (+32) (0) 52 / 45 60 11 – Fax (+32) (0) 52 / 45 00 34 – www.crcind.com

Tuote : MOTOR STARTER
Ref.Nr.: BDS000031_9_20170629 (FI)

Päiväys 29.06.17 Version : 3.0
Versio BDS000031_20130724

Ei sovelleta.

3.2 Seokset

Vaarallinen aine	Rekisteröintinumero	CAS-nro	EC-nr	w/w %	Vaaraluokka ja vaarakategoria	Vaaralauseke	Huomautus
Propani	01-2119486944-21	74-98-6	200-827-9	25-50	Flam. Gas 1, Press. Gas	H220,H280	B
pentaani	01-2119459286-30	109-66-0	203-692-4	<25	Flam. Liq. 2, Asp. Tox. 1, STOT SE 3, Aquatic Chronic 2	H225,H304,H336,H411	A
dietyylieetteri; eetteri	01-2119535785-29	60-29-7	200-467-2	10-25	Flam. liq. 1, Acute Tox. 4, STOT SE 3	H224,H302,H336	A
asetoni	01-2119471330-49	67-64-1	200-662-2	5-10	Flam. Liq. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3	H225,H319,H336	A

Explanation notes

A : aineet, joille yhteisössä on säädetty työperäisen altistuksen raja-arvo

B : aineet, joille on määritetty kansallinen, työperäisen altistuksen raja-arvo

(*lausekkeiden teksti on kohdassa 16)

KOHTA 4: Ensiaputoimenpiteet

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Roiskeet silmiin :	JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhdo huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista. Jos silmä-ärsytys jatkuu: Hakeudu lääkäriin.
Iho :	Riisu ja pese saastunut vaatetus ennen uudelleenkäyttöä. JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOILLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla. Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin.
Hengitys :	JOS KEMIKAALIA ON HENGITETTY: Siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja varmista vaivaton hengitys. Ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia.
Nieleminen :	Ei saa oksennuttaa, mikäli tuotetta on nielty, vaan hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Hengitys :	Liuottimen höyryjen hengitys voi aiheuttaa pahoinvointia, päänsärkyä ja huimausta
Nieleminen :	Saattaa aiheuttaa mahasuoliston häiriöitä Oireet: arka kurkku, vataskipuja, pahoinvointia, oksentelua
Iho :	Voi aiheuttaa ärsytystä. Oireet: punoitusta ja kipua
Roiskeet silmiin :	Ärsyttää silmiä Oireet: punoitusta ja kipua

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

CRC Industries Europe bvba

Touwslagerstraat 1, 9240 Zele – Belgium

Tel (+32) (0) 52 / 45 60 11 – Fax (+32) (0) 52 / 45 00 34 – www.crcind.com

Tuote : MOTOR STARTER
Ref.Nr.: BDS000031_9_20170629 (FI)

Päiväys 29.06.17 Version : 3.0
Versio BDS000031_20130724

Erityiset ohjeet : Jos tunnet pahoinvointia, hakeudu lääkärinhoitoon (näytä etikettiä, mikäli mahdollista)
Jos oireet jatkuvat, käänny lääkärin puoleen.

KOHTA 5: Palontorjuntatoimenpiteet

5.1 Sammutusaineet

vaahtoa, hiilidioksidia tai kuiva-ainesammutinta

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Aerosolit voivat räjähtää yli +50 °C lämpötilassa.
Muodostaa vaarallisia hajoamistuotteita
CO, CO₂

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Jäähdytä tulelle alttiit säiliöt suihkuttamalla vettä
Tulipalon syttyessä älä hengitä savua

KOHTA 6: Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Kytke kaikki sytytyslähteet pois päältä
Varmista, että tuuletus on riittävä
Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Älä päästä viemäreihin tai vesistöihin
Jos saastunutta vettä pääsee viemärijärjestelmään tai vesistöön, ilmoita siitä heti asianomaisille viranomaisille

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Imeytä vuoto sopivaan inerttiin aineeseen
Aseta asianmukaiseen säiliöön

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Lisätietoja osassa 8

KOHTA 7: Käsittely ja varastointi

7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Eristettävä lämmöstä ja sytytyslähteistä

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinäointi
Laitteet tulisi maadoittaa
Käytä räjähdysturvallisia sähkö/ilmanvaihto/valaisin/.../laitteita.
Käytä ainoastaan kipinöimättömiä työkaluja.
Vältettävä höyryn/sumun hengittämistä.
Varmista, että tuuletus on riittävä
Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin.
Pese perusteellisesti käytön jälkeen
Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvonsuojainta.
Silmienhuuhtelupullo tulisi olla käytettävissä

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Painepakkaus: Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli + 50 °C lämpötilassa.
Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Autonhoitotuotteet

KOHTA 8: Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

Altistumisen ehkäisy :

Vaarallinen aine	CAS-nro	menetelmä	
Eu:n määrittämät altistuksen rajat			
pentaani	109-66-0	TWA	1000 ppm
dietyylieetteri; eetteri	60-29-7	TWA	100 ppm
		HTP 15	200 ppm
asetoni	67-64-1	TWA	500 ppm
Kansallisen altistuksen rajat, Suomi:, Suomi			
pentaani	109-66-0	TWA	500 ppm
		HTP 15	630 ppm
dietyylieetteri; eetteri	60-29-7	TWA	400 ppm
		HTP 15	500 ppm
asetoni	67-64-1	TWA	500 ppm
		HTP 15	630 ppm
Propani	74-98-6	TWA	800 ppm
		HTP 15	1100 ppm

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

Tekniset ohjeet altistumisen torjumiseksi :

Varmista, että tuuletus on riittävä
Eristettävä lämmöstä ja sytytyslähteistä
Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinäointi

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Henkilökohtaiset suojaimet :	Noudatettava suojatoimenpiteitä, joilla varotaan tuotteen joutumista iholle ja silmiin tuotteen käsittelyn yhteydessä. Varmista, että tuuletus on riittävä Käytä sopivia suojakäsineitä, jos kosketus on pitkäaikainen.
hengityksensuojaus :	Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.
suositeltu hengityssuojaus:	Hengityssuojain varustettuna kaasuhöyry suodattimella (tyyppi AX)
ihonsuojaus :	Käytä sopivia suojakäsineitä, jos kosketus on pitkäaikainen. Käsineiden läpitunkeutumiskestävyys tulee olla tuotteen kokonaiskäyttöaikaa pidempi. Työn jatkuessa kestävyysaikaa pidempään, on käsineet ajoittain uusittava.
Suosittelut käsinet:	(nitrili)
silmiensuojaus :	Käytä suojalaseja standardin mukaiset EN 166.
Ympäristöaltistumisen torjuminen:	Vältettävä päästämistä ympäristöön. Valumat on kerättävä.

KOHTA 9: Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

(Ponneaineettoman aineen aerosolitiedot)

Olomuoto :	Neste, punneaine propaani/butaani.
väri :	Väritön.
haju :	Ominainen haju.
pH :	Ei sovelleta.
Kiehumispiste/kiehumisalue :	- 44 °C
Leimahduspiste :	< 0 °C
Haihtumisnopeus :	Ei käytettävissä.
Räjähdyksrajat : ylempi :	36 %
alempi :	1.4 %
Höyrynpaine :	480 kPa (@ 20°C).
Tiheys :	0.607 (@ 20°C).
Liukoisuus veteen :	Veteen liukenematon
Itsesyttymispiste :	170 °C
Viskositeetti :	Ei käytettävissä.

9.2 Muut tiedot

VOC = haihtuvat orgaaniset yhdisteet	585 g/l
---	---------

KOHTA 10: Stabiilisuus ja reaktiivisuus

10.1 Reaktiivisuus

Ei mitään tunnettua vaarallista reaktiota, jos ainetta käytetään oikeaan käyttötarkoitukseen

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Pysyvä

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Ei mitään tunnettua vaarallista reaktiota, jos ainetta käytetään oikeaan käyttötarkoitukseen

10.4 Vältettävät olosuhteet

Vältä ylikuumentamista

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Voimakas hapetin

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

CO, CO2

KOHTA 11: Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

välitön myrkyllisyys:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
ihosyövyttävyys/ihoärsytys:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
vakava silmävaurio/silmä-ärsytys:	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
hengitysteiden tai ihon herkistyminen:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
syöpää aiheuttavat vaikutukset:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
elinkohtainen myrkyllisyys ? kerta-altistuminen:	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
elinkohtainen myrkyllisyys ? toistuva altistuminen:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty
aspiraatiovaara:	saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty

Todennäköisiä altistumisreittejä koskevat tiedot:

Hengitys :	Liuottimen höyryjen hengitys voi aiheuttaa pahoinvointia, päänsärkyä ja huimausta
Nieleminen :	Saattaa aiheuttaa mahasuoliston häiriöitä
Iho :	Voi aiheuttaa ärsytystä.
Roiskeet silmiin :	Ärsyttää silmiä

Terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot :

Tuote : MOTOR STARTER
Ref.Nr.: BDS000031_9_20170629 (FI)

Päiväys
Versio

29.06.17 Version : 3.0
BDS000031_20130724

Vaarallinen aine	CAS-nro	menetelmä	
pentaani	109-66-0	LD50-suun kautta,rotta	> 5000 mg/kg
		LD50-ihon kautta, kani	> 3000 mg/kg
asetoni	67-64-1	LD50-suun kautta,rotta	> 5800 mg/kg
		LC50-heng. rotta	76 mg/l
		LD50-ihon kautta, kani	> 15800 mg/kg

KOHTA 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

12.1 Myrkyllisyys

Vesiympäristölle vaarallinen, krooninen kategoria 3
Haitallista vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

Ympäristötoksikologiset tiedot:

Vaarallinen aine	CAS-nro	menetelmä	
asetoni	67-64-1	EC50-levät	530 mg/l
		LC50 - kala	5540 mg/l
		EC50 - vesikirppu	8800 mg/l

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus

Tietoja ei saatavilla

12.3 Biokertyvyys

biokertyvyyttä ei odotettavissa

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Veteen liukenematon

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tietoja ei saatavilla

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Haitallista vesielioille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
GWP (lämmitysvaikutus): 2

KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Tuote : Tämä aine ja sen säilytysastia on hävitettävä turvallisesti.
Tämä aine ja sen pakkaus on toimitettava ongelmajätteen vastaanottoaikaan.

Kansalliset ohjesäännöt : Hävityksen tulisi tapahtua paikallisten ja kansallisten määräysten mukaisesti

KOHTA 14: Kuljetustiedot

14.1 YK-numero

YK-numero : 1950

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi: AEROSOLS (engine starting fluid)

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

Luokitus: 2.1
ADR/RID - Luokitus: 5F

14.4 Pakkausryhmä

Pakkausryhmä: Ei sovelleta.

14.5 Ympäristövaarat

ADR/RID - Vaarallinen ympäristölle: Ei
IMDG - ympäristövaara: No
IATA/ICAO - Vaarallinen ympäristölle: Ei

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

ADR/RID - Tunnelikoodi: (D)
IMDG - Ems: F-D, S-U
IATA/ICAO - PAX: Forbidden
IATA/ICAO - CAO: 203

14.7 Kuljetus irtolastina Marpol -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei sovelleta.

KOHTA 15: Lainsäädäntöä koskevat tiedot

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Tuote :	MOTOR STARTER	Päiväys	29.06.17 Version : 3.0
Ref.Nr.:	BDS000031_9_20170629 (FI)	Versio	BDS000031_20130724

Käyttöturvallisuustiedote on laadittu nykyisten EY määräysten mukaan
(EY) N:o 1907/2006 (REACH)
Asetus (EY) N:o 1272/2008 (CLP)
Dir. 2013/10/EU, 2008/47/EC muutos aerosolidirektiiviin 75/324/EEC

Kansalliset tiedot	(FI) Suomi
Toimialakoodi (TOL):	452
Käyttötarkoituskoodi (UC62):	55: Muut kemikaalit , Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen.

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Tietoja ei saatavilla

KOHTA 16: Muut tiedot

*Luettelo asiaa koskevista vaaralauseke:

H220 : Erittäin helposti syttyvä kaasu.
H224 : Erittäin helposti syttyvä neste ja höyry.
H225 : Helposti syttyvä neste ja höyry.
H280 : Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa.
H302 : Haitallista nieltynä.
H304 : Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H319 : Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H336 : Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H411 : Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

KORJAUS KOHDASSA :
acronyms and synonyms:

8.2 Altistumisen ehkäiseminen
TWA = time weight average
STEL = short time exposure limit
VOC = haihtuvat orgaaniset yhdisteet
PBT = persistant bioaccumulative toxic
vPvB = very persitant very bioaccumulative

Tätä tuotetta varastoitaessa, käsiteltäessä ja käytettäessä on noudatettava hyvää teollisuushygieniaa ja lain määräyksiä. Tiedot tuotteiden turvallisuusvaatimuksista perustuvat nykytietämykseemme. Ne eivät takaa tiettyjä ominaisuuksia.

Tiedotteesta ei saa käyttää erillisiä osia ilman CRC:n lupaa lukuunottamatta tutkimuskohteita, jotka koskevat terveys-, ympäristö- ja turvallisuusvaarojen arviointeja.

